

DB-002-001303

Seat No. _____

B. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

March - 2022

Cost Accounting - 1

(Old Course)

Faculty Code : 002**Subject Code : 001303**Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવવામાં આવેલ છે.

1 દર્શન લિ.ના ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો X, Y અને Z છે. ઉપરાંત બે સેવા 20
વિભાગો A અને B છે. કંપનીના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં
આવે છે :

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
ભાડું - વેરા	5,000	પાવર	1,500
વીજળી	600	યંત્રોનો ઘસારો	10,000
પરોક્ષ-મજુરી	1,500	પરચુરણ ખર્ચા	10,000

વધારાની માહિતી :

વિગત	X	Y	Z	A	B
રોકાયેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ)	2,000	2,500	3,000	2,000	500
વીજળી પોઈન્ટ	10	15	20	10	5
પ્રત્યક્ષ મજુરી (રૂ.)	3,000	2,000	3,000	1,500	500
હોર્સ પાવર	60	30	50	10	—
યંત્રની કિંમત	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
કામના કલાકો	6,226	4,028	4,066	—	—

સેવા વિભાગના ખર્ચા નીચે મુજબ ફાળવવાનું નક્કી કરેલ છે :

વિગત	X	Y	Z
A વિભાગ	40%	30%	30%
B વિભાગ	30%	30%	40%

જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો અને સેવા વિભાગોના ખર્ચની વહેંચણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે દર્શાવો.

એક એકમ તૈયાર કરવાની પ્રાથમિક પડતર રૂ. 80 છે અને તેને X, Y અને Z વિભાગમાંથી પસાર થતા અનુક્રમે 4, 5 અને 3 કલાક લાગે છે તો તેની એકમદીઠ કુલ પડતરની ગણતરી કરો.

અથવા

1

DB-002-001303]

[Contd...

- 1 દિવા લિમિટેડના માર્ચ 2021ના રોજ પુરા થતા માસની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે. 20
A, B અને C ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો જ્યારે X અને Y સેવા વિભાગો છે. તમને
ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે પરોક્ષ ખર્ચાઓની ફાળવણી કરવાનું જણાવે છે :

વિગત	A	B	C	X	Y
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	7,000	6,000	5,000	1,000	1,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	3,000	2,500	2,000	1,500	1,000
કર્મચારીની સંખ્યા	200	150	150	50	50
વીજળી (કિલોવોટ અવર્સ)	8,000	6,000	6,000	2,000	3,000
લાઈટ પોઈન્ટની સંખ્યા	10	15	15	5	5
મિલકતની કિંમત	50,000	30,000	20,000	10,000	10,000
રોકાયેલ જગ્યા (ચો. યાર્ડ)	800	600	600	200	200

મહિના દરમિયાન ખર્ચા :

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
સ્ટોસના ખર્ચા	400	ઘસારો	6,000
પાવર	1,500	રિપેરીંગ અને નિભાવ ખર્ચા	1,200
વીજળી	200	સામાન્ય ખર્ચ	10,000
કામદાર કલ્યાણ ખર્ચા	3,000	ભાડું અને વેરા	600

X વિભાગના ખર્ચા 4 : 3 : 3ના પ્રમાણમાં જ્યારે Y વિભાગના ખર્ચા અનુક્રમે
A, B અને Cની પ્રત્યક્ષ મજૂરીના પ્રમાણમાં વહેંચો.

- 2 XYZ લિમિટેડે 2021માં 5,000 ટેબલેટનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કર્યું. જેની 20
વિગતો નીચે મુજબ છે. એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 390 છે.

વિગત	રકમ (રૂ.)
માલસામાન	6,50,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	3,50,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	50,000
કારખાના ખર્ચા (40% ચલિત)	3,50,000
ઓફિસ ખર્ચા (સ્થિર)	1,40,000
વેચાણ ખર્ચા (70% ચલિત)	1,60,000
કુલ રકમ	17,00,000

વર્ષ 2022માં 25,000 ટેબલેટનું ઉત્પાદન અને વેચાણ અંદાજેલ છે. વધારાની
માહિતી નીચે મુજબ છે :

- (1) પ્રત્યક્ષ મજૂરી એકમદીઠ 20% ઘટશે.
- (2) સ્થિર કારખાના ખર્ચ રૂ. 1,50,000 વધશે.
- (3) ઓફિસ ખર્ચ 25% વધશે.
- (4) ચલિત વેચાણ ખર્ચ એકમદીઠ રૂ. 0.80 વધશે.
- (5) પડતર પર 25% નફો અંદાજેલ છે.

તૈયાર કરો :

- (1) 2021ના વર્ષનું કુલ અને એકમદીઠ પડતર પત્રક.
- (2) 2022ના વર્ષનું અંદાજિત પડતર પત્રક.

અથવા

- 2 ABC પેઢીએ 2020-21ના વર્ષમાં 500 ટાઈપરાઈટર બનાવ્યા અને વેચ્યા. 20 તેના 2020-21 વર્ષના વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતાની માહિતી નીચે મુજબ તૈયાર છે :

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
માલસામગ્રીની પડતર	80,000	વેચાણ	4,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,20,000		
ઉત્પાદન ખર્ચા	50,000		
કાચો નફો આગળ લઈ ગયા	1,50,000		
	4,00,000		4,00,000
સંચાલન અને સ્ટાફનો પગાર	60,000	કાચો નફો બાકી	
ભાડું, વેરા અને વીમો	10,000	આગળ લાવ્યા	1,50,000
સામાન્ય ખર્ચા	20,000		
વેચાણ ખર્ચા	30,000		
ચોખ્ખો નફો	30,000		
	1,50,000		1,50,000

2021-22ના વર્ષ માટે નીચે મુજબ અંદાજ કાઢવામાં આવ્યો :

- (1) ઉત્પાદન અને વેચાણ 600 ટાઈપરાઈટરોનું થશે.
  - (2) માલસામાનના ભાવમાં 20% વધારો થશે.
  - (3) મજૂરીનો દર 5% વધશે.
  - (4) ઉત્પાદન ખર્ચમાં માલસામાનના અને મજૂરીના સંયુક્ત ખર્ચના પ્રમાણમાં વધારો થશે.
  - (5) એકમદીઠ વેચાણ ખર્ચમાં ફેરફાર થશે નહીં.
- તમારે વેચાણ કિંમત પર 10% નફો મળે તે રીતે 2021-22ના વર્ષ દરમિયાન બનાવેલા ટાઈપરાઈટરોનો બજારભાવ શો રાખવો તે દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

3 અમીન લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી શોધો : 15

- (1) વરદી સપાટી (2) લઘુત્તમ સપાટી
(3) ગુરૂત્તમ સપાટી (4) ભય સપાટી
(5) સરેરાશ સપાટી (આર્થિક વરદી જથ્થાના આધારે)

આર્થિક વરદી જથ્થો	1,200 એકમો
અઠવાડિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ	40 એકમો
અઠવાડિક સરેરાશ વપરાશ	50 એકમો
અઠવાડિક વધુમાં વધુ વપરાશ	60 એકમો
માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય	45 દિવસ
માલ મેળવતા લાગતો ઓછામાં ઓછો સમય	25 દિવસ
માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય	35 દિવસ
તાત્કાલિક ખરીદી માટે લાગતો સમય	5 દિવસ

અથવા

3 અમિતા લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી શોધો : 15

- (1) આર્થિક વરદી જથ્થો (2) વરદી સપાટી
(3) ગુરૂત્તમ સપાટી (4) લઘુત્તમ સપાટી
(5) ભય સપાટી (6) સલામતી જથ્થો

દ્વિ માસિક વપરાશ	2,000 એકમો
એકમદીઠ પડતર	રૂ. 1
વરદી મૂકવાનો ખર્ચ	રૂ. 12
વહન કરવાનો ખર્ચ	20%
માલ મેળવતા લાગતો સમય (મહત્તમ-સરેરાશ-લઘુત્તમ)	30-20-10
એક દિવસનો વપરાશ (મહત્તમ-સરેરાશ-લઘુત્તમ)	45-30-15
તાત્કાલિક માલ મેળવતાં લાગતો વધુમાં વધુ સમય	5 Days

4 એક કારખાનામાં A, B અને C ત્રણ કામદારો છે. એક જોબ તૈયાર કરવાનો 15

પ્રમાણ સમય 25 કલાક છે. એક કલાકનો વેતન દર રૂ. 40 છે. A તે કામ પૂરું કરવામાં 15 કલાક લે છે. B તે કામ પૂરું કરવામાં 20 કલાક લે છે. જ્યારે Cને 25 કલાક લાગે છે.

કાર્ય વેતન પ્રથા, હેલ્સી વેતન પ્રથા અને રોવેન વેતન પ્રથા મુજબ દરેકને શું વેતન મળશે તેની ગણતરી કરો.

અથવા

4 ટૂંકનોંધ લખો : 15

- (1) પડતર હિસાબી પદ્ધતિના હેતુઓ.
(2) પડતર હિસાબી પદ્ધતિનું મહત્ત્વ.
(3) સ્થિર ખર્ચ અને ચલિત ખર્ચ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt all the questions.
 (2) Figure on right side indicate marks.

- 1 The Darshan Ltd. having three manufacturing departments X, Y and Z and two service departments A and B. From the books of the company following information are obtain :

Particular	Amt. (Rs.)	Particular	Amt. (Rs.)
Rent - taxes	5,000	Power	1,500
Lighting	600	Plant depreciation	10,000
Indirect labour	1,500	Misc. expenses	10,000

Addition information :

Particular	X	Y	Z	A	B
Space occupied (Sq. Feet)	2,000	2,500	3,000	2,000	500
Light Point	10	15	20	10	5
Direct labour Rs.	3,000	2,000	3,000	1,500	500
Horse power	60	30	50	10	-
Plant value	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
Working hours	6,226	4,028	4,066	-	-

Distribution of service department's expenses is to be done as under :

Particular	X	Y	Z
Department A	40%	30%	30%
Department B	30%	30%	40%

Prepare statement showing allocation of indirect overhead to various departments and also show the distribution of service departments expenses to production department.

For a product, Per unit prime cost is Rs. 80 and this product take 4, 5 and 3 hours to pass of X, Y and Z departments respectively. Calculate the per unit total cost of production.

OR

- 1 The Information of the Diya Ltd. for the months ended **20**
 March 2021 is as follow. A, B and C are three product
 departments when there are X and Y service departments.
 You are asked to allocate the indirect costs between
 production departments.

Particulars	A	B	C	X	Y
Direct Labour	7,000	6,000	5,000	1,000	1,000
Direct Materials	3,000	2,500	2,000	1,500	1,000
Number of employees	200	150	150	50	50
Lighting (kilowatt hours)	8,000	6,000	6,000	2,000	3,000
Numbers of light points	10	15	15	5	5
Value of Assets	50,000	30,000	20,000	10,000	10,000
Space occupied (Sq. yds.)	800	600	600	200	200

During the month expenses :

Particular	Amt. (Rs.)	Particular	Amt. (Rs.)
Stores expenses	400	Depreciation	6,000
Power	1,500	Repairs and	
Lightning	200	maintenance exp.	1,200
Labour welfare expenses	3,000	General expenses	10,000
		Rent and Taxation	600

Distribute X department costs to the proportion of 4: 3: 3 and the Y department costs in proportion to the direct labour of A, B and C.

- 2 XYZ Ltd. Produce and sold 5,000 units of tablets during **20**
 the 2021. The particulars are as Under. Selling price per
 units is Rs. 390.

Particulars	Amt. (Rs.)
Materials	6,50,000
Direct wages	3,50,000
Direct expenses	50,000
Factor expenses 40% variable	3,50,000
Office expenses (Fixed)	1,40,000
Selling expenses 70% variable	1,60,000
Total Amount	17,00,000

During the year 2022 production and sale is estimated at 25,000 tablets. The additional information is as under :

- (1) Direct wages per unit will decrease by 20%.
- (2) Fixed factory expenses will increase by Rs. 1,50,000.
- (3) Office expenses will increase by 25%.
- (4) Variable selling expenses will rise by Rs. 0.80 per unit.
- (5) 25% profit is estimated on cost.

Prepare :

- (1) Statement of cost per unit and total cost of 2021.
- (2) Estimated cost statement (Tender) of 2022.

OR

- 2** ABC firm manufactured and sold 500 typewriters in the year 2020-21. The information of Trading and Profit and Loss Account for the year 2020-21 is set out below :

Particulars	Amt. (Rs.)	Particulars	Amt. (Rs.)
To cost of Materials	80,000	By Sales	4,00,000
To Direct wages	1,20,000		
To manufacturing expenses	50,000		
To Gross Profit c/d.	1,50,000		
	4,00,000		4,00,000
To Management and staff Salaries	60,000	By Gross Profit b/d	1,50,000
To Rent, Rates and Insurance	10,000		
To General Expenses	20,000		
To Selling Expenses	30,000		
To Net Profit	30,000		
	1,50,000		1,50,000

For the year 2021-22 following estimated are derived :

- (1) The production and sales will be 600 typewriters.
- (2) Price of material will rise by 20%.
- (3) Wages rate will rise by 5%.
- (4) Manufacturing charges will increase in proportion to the combined cost of materials and wages.
- (5) Selling expenses per unit will remain unchanged.

You are prepare a statement showing the price at which typewriters to be manufacture in 2021-22 should be marked so as to show a profit of 10% on selling price.

- 3** Find out from the following information of Amin Ltd. : **15**
- (1) Ordering level (2) Minimum level
 (3) Maximum level (4) Danger level
 (5) Average level (on the basis of EOQ)
- Economic Ordering Quantity (EOQ) ..... 1,200 Units
 Minimum Weekly Consumption ..... 40 Units
 Average Weekly Consumption ..... 50 Units
 Maximum Weekly Consumption ..... 60 Units
 Maximum Lead time ..... 45 Days
 Minimum Lead time ..... 25 Days
 Average Lead time ..... 35 Days
 Delivery Period For Emergency
 Procurement of Goods ..... 5 Days

OR

- 3** Find out from the following information of Amita Ltd. : **15**
- (1) Economic ordering quantity (EOQ)
 (2) Ordering level
 (3) Maximum level
 (4) Minimum level
 (5) Danger level
 (6) Safety level
- Dual monthly consumption ..... 2,000 units
 Cost per unit ..... Re. 1
 Cost per order ..... Rs. 12
 Inventor carrying cost 20%
 Lead time (Maximum-Average-Minimum) 30-20-10
 Daily consumption
 (Maximum-Average-Minimum) 45-30-15
 Maximum delivery period for
 emergency procurement ..... 5 Days

- 4** A, B and C are three labour in a factory. Standard time **15**
 allowed for a job is 25 Hours. Wage Rate per hour is Rs.
 40, To finish the job A takes 15 Hours, B takes 20 Hours
 and C takes 25 Hours.
 Calculate what wages will have to receive as per Piece Wage
 System, Halsey Wage System and Rowan Wage System.

OR

- 4** Write a short note : **15**
- (1) Objectives of Cost Accounting.
 (2) Importance of Cost Accounting.
 (3) Fixed Overhead and Variable Overhead.